

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

12237

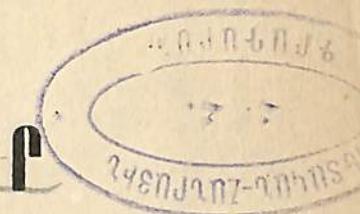
1901

369
—
S-26

✓ 883
369
S-26 *mb*

ՏԱՐԵՒԱՐ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՆՐԱԿԱՆ ԱՏԵՆԻՆ ՅԱՆՁԱՆՁԱՆԱՑ ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

ԲԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

370
2394-56

ՏՊԱԳՐԻԱԼ

2001

Ե ՆՈՐ—ԶՈՒՂԱ

Ի ՑՊԱՐԱՆԻ ԱՄԵՆԱՓՐԿՉԵԱՆ Ս. ՎԱՆԱԾ

1901

Հանրակուն Ատենին Յանձնանձանց Հայ Ազգային Հաստատութեանց Բառաւիոյ,
ընթերցեալ առաջի Տարեւոր ժողովոյ Հայ Հաստատութեան տեղոյս, գումարեալ ի գումարի
շինուածոյ Ս. Յովհաննու Եկեղեցւոյ ի 28 Ապրիլի 1901 ամի:

Մեծարոյ Պարոնայք Ժողովոյս՝

Այս քսան և հինգերորդ անգամն է որով մեր Ազգային Վարչութիւնն մատու-
ցանէ Ժողովոյս իւր միամեռայ պաշտօնավարութեան Տեղեկադիրն վասն 1900 ամի.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆ ՑԱՆՑԱՆՑԱՆԱՑ

Ըստ որում այսօր լրանայ Վարչութեանս երեքամեայ պաշտօնավարութեան
պայմանաժամն, սովաւ տամք մեր հրաժարականն ի պաշտօնէ և հրաւիրեմք ժո-
ղովիդ զի նոր ընտրութիւն կատարէք՝ ըստ տրամադրութեան 10երորդ պայմանի
Ազգային Սահմանադրութեան :

ՍՈՒՐԲ ՅՈՎԵԱՆՈՒՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Սոյն Կրօնական Հաստատութեան տունն մի միջոց դատարկ մնաց, բայց
ուրախ եմք նկատել աստ զի ի սկիզբն Սգոստոսի ի վարձու եմք տուեալ առ ա-
միսն Վ. 250.—

Յընթաց 1900 ամի ի վերայ սոյն տան արտասովոր մեծ ծախք եղե, որ և
բովանակեցաւ գումարն Վ. 3,761.—51 որպէս և ուրոյն տեսանի ի հաշուի
սոյն հաստատութեան, հետեարար սոյն հաստատութեան սնդուկն ի 1900 ամի
առաւել է ծախեալ քան իւր մոււան Վ. 4,856.—96

Յոյս կայ որ յապագային բարւոքի սոյն Հաստատութեան դրամական վիճակն,
քանի որ ներկայ տան վարձն է առ ամիսն Վ. 250.—

Մ. ԵՒ Յ. ՌԻՍՈՒՄՆԱՐԱԿ.

Որովհետեւ եկամուտ սոյն Ռւսումնական Հաստատութեան յոյժ պակասեալ
է, Վարչութիւնս ի ցաւ սրտի չկարողացաւ կատարել ինդիր Կառավարչաց ձեմա-
րանին, այն է գումար առաւելու ի վերայ ծախուց ուսմանց 16 մանկանց որք ի
ձեմարանին, և որպէս զի ձեմարանն այնու չինասուի, պարտաւորեցաք իջոցա-
նել թիւ սահմանց մեր մինչ տասն և երեք։ Յընթաց 1900 ամի ծախք ուսման
մանկանց ի ձեմարանին գումարի Վ. 3,400.—

Իսկ ծախք ուսման մանկանց ի Զաւա գումարի ամբողջ „ 2,352.—72
որպէս և տեսանի ի հաշուի սոյն Հաստատութեան :

Տիուր եմք նկատել ասու, զի ի պատճառս քանի մի արտասովոր ծախուց ի
վերայ շինուածոց սոյն Հաստատութեան՝ որպէս և նշանակեալ են ուրոյն ուրոյն
ի հաշուին, ի վերջ 1900 ամի՝ ծախքն առաւելեալ է քան մուտն Գ. 1166.—57

ՀԱՅԿԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱԽՈՒ

Սոյն Հաստատութեան դրամական վիճակն ևս այնքան փայլուն չէ ի վերջ
1900 ամի, ըստ որում արտասովոր ծախք եղի ի վերայ տանն որ ի Քըրօն Սիրի
փողոցի, որ գումարի Գ. 576.—62, որպէս և տեսանի ի հաշուի սոյն Հաստատու-
թեան :

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԳՈՒՂԱՑՈՒ

Փակելով վերոյին Հաստատութեանց հաշիւսն մինչ վերջ 1900 ամի, առաքե-	
ցաքարարձուաց ուրոյն հաստատութեանց ի ստորև նշանակեալ գումարսն :	
Ի հաշիւ Սնդ. աղքատաց Զուղայու Գ. 968.— „	
„ Ս. Յովհաննու Եկեղեցւոյ „ 205.—33	
„ Ս. Ամենափրկչեան Տպարանին „ 132.— „	
„ Ս. Մինաս Եկեղեցւոյ „ 322.—67	
„ Ս. Ամենափրկչեան Վանաց. . . . „ 429.—58	
„ Ս. Պօղոս Դալրոցին „ 100.— „	
„ Կեդր Աղքային Դալրոցին „ 742.— „	
„ Ս. Կատարինէ Օրիորդաց Դալրոցին „ 264.— „	
Նուէր ի Ս. և Յ. Ռւաւմնարանէ առ. Կեդր. Դալրոց . . „ 800.— „	
„ „ առ. Ս. Կատ. Դալրոց „ 100.— „	
<hr/> Համագումարն Գ. 4,063.—58	

Փակելով սոյն Տեղեկագիրն, հրաւիրեմք ձեր ուշադրութիւնն առ երեքին
Աղք. Հաստատութեանց դրամական վիճակն, ուրոյն Հաստատութեանց փակեալ
մինչ վերջ 1900 ամի :

Բատաւիա, 28 Ապրիլ, 1901
Ձեռ. Գ. Տէր Գ. Գասպարեան.
Ատենադպիր

Նախագահ Գ. Տէր Գալստանեան
Գանձապահ Ս. Ա. Ստեփաննոսեան
Խորհրդական Գ. Մէքումեան
„ Ա. Նահապետ

ԱՐԴԻՒԻՆ Գ. ՇԱԽ ԱՄ ԱԿԱՆ Վ. Ի Ճ Ա Կ Գ

Մուտք Եկեղեցւոյ

Վարձ տանն Արքունի Դաշտի վասն 1900 ամի	Գ.	1,475.—
2. հատ Զավարանք Եկեղաց Դիւիդէնտ	„	88.—
Մնացորդ համարոյ տոկոսեաց	„	119.—39
Զուտ եկամուտ Եկեղեցւոյ	„	1,682.—39

Մախք Եկեղեցւոյ

Հարկ վճարեալ Տէրութեան	Գ.	180.—
Ապահովութիւն հրկիզութեան	„	30.—
Մախք սմէնթելոյ, սնդուրելոյ և նո-		
րոգութեան տանն յԱրքունի Դաշտի	„	3,761.—51
Գետնայարկ Եկեղեցւոյ	„	22.—50
Թողակ Փահանայի և վարձ սպասաւորաց	„	2,328.—
Մանր ծախք Եկեղեցւոյ և նորոգութեան	„	192.—34
Մախք համազգի օտարականաց	„	25.— Գ. 6,539.—35
Մախք առաւելեալ քան զմուտն	Գ.	4,856.—96

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Վ. Ի ՐԱԲԵՐԵԼ Ի ԶՈՒ Ա ՑՈՒ

Կտակ Հանգ. Թաղդէս Արք Եպիկուլուսի Գ.	1,486.—18
Ամենափրկչեան Ս. Վանք Զուղայու	20,629.—58
Կեղրոնական Դպրոց Զուղայու	7,042.—
Գանձանակ Զուղայու տնանկաց	20,768.—
Ս. Մինաս Եկեղեցին Զուղայու	10,222.—67
Հոգենորական Դպրոց	9,340.—
Ս. Յովհաննու Եկեղեցին	6,505.—33
Ամենափրկչեան Տպարանն	2,832.—
Ս. Կատարինէ Օրիորդաց Դպրոց Զուղայու	5,664.—
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղ.	3,454.—50
Ս. Քէորգ Եկեղեցին	1,150.—17
Ս. Պօղոս Դալրոց Մանդիբարանայ	5,805.—56
Ս. Ստեփաննու Եկեղ. Զուղայու	3,525.—50 Գ. 98,425.—49

Ա Գ Ա Հ Ա Վ. Շ Ա Լ Գ Ո Ր Գ Է Ս Ի Ն Ե Բ Գ Ո Յ

Մթերանոց Վանացն	Գ.	13,000.—
8. հատ Զավարանք Եկեղ Ամեն. Վանացն	„	7,200.—
22. „ „ „ Զուղայու տնանկ.	„	19,800.—
11. „ „ „ Ս. Մինաս Եկեղ.	„	9,900.—
		49,900.— „

Տարեալ միւս երեսն Գ. 48,525.—49

թերեալ աստ դ. 48,525.—49

1.	Հատ Զավարանկ Շէք Ա. Կատ. Օր Դպրոցի	դ. 900.—
5.	,, „ Հոգեոր Դպրոցի	„ 4,400.—
3.	,, „ Ս. Ստեփանոս Եկեղ.	„ 2,700.—
10.	,, „ Հայ Հասարակու. Հուշ.	„ 1,000.—
7.	,, „ Կեդր. Դպրոցի	„ 6,300.—
3.	,, „ Ամենափրչան Տալարանի	„ 2,700.—
6.	,, „ Ա. Պօղոս Դպրոցի	„ 5,300.—
7.	,, „ Ա. Յովհանու Եկեղ.	„ 6,300.—
3.	,, „ Ա. Քրիզոլ	„ 2,700.—
1.	,, „ Ա. Գէորգ	„ 900.— դ. 41,200.—
		դ. 7,325.—49

Այս տարրերութիւնը կայ որպէս պատրաստի գումար, որոց մասն արդէն փոխանցեալ ենք ի Զուղա :

ԱՇԽԱ ՄՈՅԱՀԱՇՈՒՅՑ Ս. ՅՈՎ. ԵԿԵՂ. ՓՈՒԵԱ. 31. ԴԵԿ. 1900. ԱՄԲ

Տունն Արքունի Դաշտի	.	.	դ. 52,000.—
Ծինուածք Եկեղեցւոյ	.	.	„ 28,000.—
Անօթեղէնք	.	.	„ 2,000.—
Կահ և կարասիք	.	.	„ 500.—
2. Հատ Զավարանկ Շէք	.	.	„ 1,800.—
Ճարտէրդ բանքումն	.	.	„ 4,000.—
Ալ և մուտ Եկեղեցւոյ	.	.	„ 4,856.—96
Սանդուղն	.	.	„ 520.—10
			դ. 93,677.—06
Հուղայու Հաստատութեանց գումարն	.	.	,, 91,100.—
			դ. 184,777.—06

Գ. Ա. Հ. Ա. Զ. Ք.

Ա. և Յ. Ուսումնարան	.	.	դ. 1,300.—
Ստացուածք Եկեղեցւոյ	.	.	„ 84,218.—
Գանձանակ զրաւոր աշխատանաց	.	.	„ 833.—57
			դ. 86,351.—57
Հուղայու Հաստատութեանց գումարն	.	.	,, 98,425.—49
			դ. 184,777.—06

Մ. ԵՒ Յ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Չորեկին կալուածոց մուտքն վասն 1900. ամի	.	.	դ. 7,457.—50
Հարկ վճարեալ Տէրութեան	.	.	դ. 742.—50
Ապահովութիւն հրկիվութեան	.	.	„ 286.—40
Մախք նորոգութեան	.	.	„ 2,037.—07 դ. 3,065.—97
Զուտ եկամուտ կալուածոց	.	.	դ. 4,391.—53
60. Հատ Զավարանկ Շէքաց Դիմիդէնտ	.	.	” 2,640.—
Մնացորդ Համարոյ վայսի	.	.	” 540.—80
Մախք ուսման մանկանց ի Կալիաթա	.	դ. 3,400.—	
” ” ” ի Զաւա	.	” 2,352.—72	
” ” ” ի Լոնտոն	.	” 480.—	
” ” ” ի Սինկափուռ	.	” 180.—	
Նուէր Երկսեռ և Հոգեոր Դպրոցաց	.	” 1,000.—	
Պարապատանայ որբանոցին	.	” 60.—	
Կ. Պօղոյ Պատրիարքին ի նպաստ կարուելոց	.	” 120.—63	
Հանգանակութիւն վան կառուցման Օր. Դպր.	.	” 300.—	
Նուէր Մանդիէի Հայոց Եկեղեցւոյն	.	” 100.—	
” Իզմիրաց Մանկապարտէվին	.	” 25.—	
3 Հատ Հանդ. Մ. Որդանանի լուսանկարաց	.	” 75.—	
Աւենադպրութեան և համարակալութեան	.	” 600.—	
Մանր ծախք և նամակադրոշմք	.	” 45.—55	դ. 8,738.—90
Մախքն առաւելեալ քան զմուտն	.	.	դ. 1,166.—57
Մտացուածք Ուսումնարանին ի վերջ 1899 ամի էր	.	.	,, 235,086.—59
Ուստի ներկայ ունի	.	դ. 233,920.—02	

Ա. Պ. Ա. Հ. Ա. Լ. Ո. Պ. Է. Ս. Ի Ն Ե Ր Ք Ո Յ Տ

Տուն ի Տնաբանդ	.	.	.	դ. 28,800.—
Մթերանոցք ի Կալի Բըսար	.	.	.	”, 122,200.—
Տուն ի Գանգ Ակոտ	.	.	.	”, 11,800.—
Գրատուն	.	.	.	” 400.—
Տնեղին	.	.	.	” 410.—10
Զաւարանկ Շէք	.	.	.	”, 53,141.—32
Մինաս Մանուկ Բարսեղ	.	.	.	” 2,500.—
Ճարտէրդ Բանք	.	.	.	” 5,000.—
Գրաւական ի վերայ գետնոյ Դըռիմէրի	.	.	.	” 4,000.—
Նուրբ Յովհ. Եկեղեցին	.	.	.	” 1,300.—
Մանդուղն	.	.	.	” 368.—60
Գրաւական ի վերայ տան միոյ ի Բօգոռ	.	.	.	” 4,000.— դ. 233,920.—02

ՀԱՅԿԵԱՆ ՄԻԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱԿՈՒ

Учебник

Նըկպին կալուածոց մուտք վասն 1900 ամի . . .	Գ.	2,605.—
Հարկ վճարեալ Տէրութեան . . .	Գ.	211.—50
Ապահովութիւն հրկիզութեան . . .	„	87.—40
Ծախք նորոգութեան . . .	„	677.—07 „ 975.—97
Զուտ եկամուտ կալուածոց . . .	Գ.	1,629.—03
1. հատ Զաւաբանք Շէհրի Դիլիդէնտ . . .	„	44.—
	Գ.	1,673.—03

Wm Sup

Տուրք առ. կարօտաւորս Զաւու	.	Գ.	1,402.—
Մասնակից լեալ կառուցման Օր. Պալրոցի	,	200.—	Գ. 1,602.—
Առաւելիսապ քան զծախան	.	.	Գ. 71.—03
Ստացուածք ի վերջ 1899 ամի էր	.	.	, 41,004.—25
Ուստի ներկայ ունի	.	.	Գ. 41,075.—28

ԱԳՐՀԱՎԵԱՆ ԸՆՊԵՍԻ Ի ՆԽԵՔՈՅ

Աթերանոց ի Կալի Բըսար	Պ.	24,500.—
Տնեղէն	"	50.—
Տուն ի Քըրօն Սիրի	"	15,000.—
Սանդուղն	"	656.—97
Զաւաբանք Շէր	"	868—31 Պ. 41,075.—28

Գ. Տէր Գալստանեան	Նախագահ
Ա. Ա. Ստեփանոսեան	Գանձապահ
Ի. Մէլքոնմէան	Խորհրդատու
Ա. Գ. Ղանհաղետ	...

Բատակա, 28 Ապրիլի 1901.
Զեռ. Դ. Տէր Գ. Դաստարեան
Արքայացի

ՓԱՂԱՎ, ԵՐԵՍՈՒԽԵ ԵՒ ԱԻԹՆԵՐՈՐԴ

Ըստ յայտարձաբութեան Երջաբերականի Կառավարչաց և ի Զաւա Կօրանտ Տէրութեան լրագրի թուազբելոյ ի 26 Մարտ 1901 ամի, գումարեցաւ Տարեոր Հանրական Փողով մերազանց ի 28 Ապրիլի 1901 ամի յաւուր Կիւրակէի ի 10 ժամուն առաւօտեան ի Գրադարանի ժամատան մեր, ուր Ներկայ էին Սրբակրօն վիճակաւոր Քահանայն մեր և Պարոնայք Գ. Տէր Գալստանեան, Գ. Մէջում, Ա. Ա. Ստեփաննոսեան, Մ. Յ. Զօրաբեան, Ե. Գ. Գասպարեան, Բ. Տէր Մինասեան, Ց. Ն. Տէր Գալստանեան, Մ. Զօրաբ, Մ. Ն. Տէր Գալստան և Խ. Պ. Մարկոս :

Նախագահ Առենին Պարոն Գ. Տէր Գալստանեան կալաւ զաթու ժողովոյն :

Ի բանալ Ժողովոյն ընթերցաւ Պարոն Գանձապահ Կառավարիչն Տարևար Տեղեկադիր Վարչութեան վասն 1900 ամի որ և կատաւ հաւանութիւն Ժողովոն :

Ապա ընթերցաւ թուղթս երկուս թուագրեալ Յ Ապրիլ 1901 ամի՞ , մինն
ի Սուրբայաբենակ և միւսն ի Սմարանդաբենակ ազգայնոց . որով ընտրէին ինքեանց
երեսփոխանս ի քանի մի Պարոնաց տեղայս , առ ի տալ քուէ ի զիմաց իւրեանց՝
յընտրութիւն նոր պաշտօնէից Աւենին և այն և այն :

Հաստ առաջարկութեան Կառավարչաց և հաւաքնութեամբ մեծամասնութեան ժողովոյն, վճռեցաւ զի ի սնդէլ Մ. և Յ. Ռւսումնարանի պարզեցնեցի զգումարն Գ. 5000.— հինգ հազար զիլլոր— առ Ս. Ցովհաննու Նկեղեցին Բիթաւիոյ, որպէս կարողացուցանել նմա զարարեալ պարտս իւր վասն սմէնթելոյ և նորոգութեան ձանն Արքունի դաշտի, յետս վճարելու :

Համաձայն հաւանութեամբ Փողովոյն, որոշեցաւ զպարտս Պարսէն Մինաս Մանուկ Բարսեղի որէ Գ. 2,500.— մի ևս ըերելի ի հաշիւ նորա այլ համարելի իր-քի նուելը ի Մ. և Յ. Աւումբարանէն առ Ձուղայու Ազգային երկասու Աւումբա-րանաց, բատ տնօրինութեան Սրբազնն Առաջնարդին Ամենա, Ա. Վ անաս :

Առաջարկութեամբ Պարոն Բ. Տէր Մինասի և համաձայն հաւանութեամբ Ժողովոյն, շնորհակալութիւն մատոցաւ արգոյ Կառավարչաց սակա Ազգային ծառայութեանց իւրեանց, յինթացս անցեալ երեք սմբաց:

Առաջարկութեամբ Պարոն Մ. Ն. Տէր Գ-ալստանի և համաձայն հաւանաթեամբ Փողովյն, որոշեցաւ զբել թուղթ չնորհական թեան առ Պարոն Գ. Տէր Գ. Գասպարիս նախկին Ատենադպրին մերոյ վասն բազմաթիւ ծառացութեան նորա Ազգ. Հաստատութեանց տեղուոս:

Յետագայ Պարոննաք հետզինէտ առաւելութեամբ քաէից , ընարեցան լինիլ Կառավարիչք վասն երեք ամաց :

Պարբնակը, Գ. Տէր Գալստանեան, Գ. Մէլքոնմէան, Ս. Ա. Ստեփաննոսեան, Բ. Տէր Միհնասեան և Մ. Մ. Զօրաբեան:

Նորհակալութիւն մատուցաւ Պարոն Աթոռակալին և փակեցաւ Ժողովին :

Գ. Տէր Գալստանեան
Աթոռակալ

